

5. Det synes mig också otillbörligt att likna »dessa enkla lantliga visor» vid kolportörer från 60-talet. De äro ingalunda några kolportörer.

6. Lika otillbörligt synes det mig att inblanda Söderbloms ekumeniska arbete i denna diskussion. Det rör sig här om en musikalisk fråga och den må få diskuteras utifrån den musikaliska förutsättningen. Åtminstone må det väl få anses vara mera likt den Söderblomska generositeten att medgiva alternativ — vilket han själv gjorde i fråga om några av de andliga sångerna — än att vägra sådana.

Där alternativet föreligga vid sidan om de gamla melodierna får den praktiska erfarenheten visa vilkendera, som äger den största livskraften.

A. Adell.

Årsmöten.

Angermanlands organistförening höll den 8 juni årsmöte i Östersund i samband med kyrkosångshögtiden varvid även Medelpads och Jämtlands organistföreningar inbjudits. Kantor N. H. Vikberg, Sollefteå, höll hälsningsanförandet och valdes till ordf. Först behandlades de av centralstyrelsen utsända frågorna. Den fråga, som samlade det största intresset, var bildandet av en kyrkomusikernas änke- och pupillkassa. Centralstyrelsen hade utsänt ett av musikdirektör Fr. Hjort väckt förslag. Förslaget blev föremål för en längre debatt. Mötet uttalade sig i huvudsak för förslaget, men då förutsättningarna för kassans bildande ansågs nog så optimistiskt bedömda remitterades förslaget till centralstyrelsen för vidare överarbetning. Till ledamöter i centralstyrelsen omvaldes enhälligt musikdirektörerna Svante Sjöberg, Karlskrona, Cyrus Granér, Älvsjö, Carl Brodin, Smedjebacken, Otto Björstedt, Mölndal, Olof Söderlund, Arvika, David Ahlén, Stockholm, och kantor K. J. Ulander, Ramsele. Till suppleanter utsågos kantorerna E. G. Risberg, Revsund, Rolf Forsman, Bettna, Ragnar Blennow, Astorp, musikdirektörerna Gösta Lundborg, Dalahusby, P. Littorin, St. Malm och Ragnar Darell, Linköping. Till revisorer omvaldes hrr Carl Lindberg, Lund, och Henrik Dahlkvist, Helgesta. Vid enskilt möte med

Angermanlands organistförening beviljades ansvarsfrihet. Till revisorer omvaldes hrr Elof Jakobsson, Edsele, och Artur Jacobsson, Multrå, med R. Karlkvist, Kvarnån, som ersättare.

K. J. Ulander.

Lunds stifts organister och kantorer hade förlagt sin sedvanliga årssammankomst till det fagra Båstad, den 10 och 11 juli. Som vanligt öppnades mötet med ps. 204:2 varpå ordföranden, musikdirektör Svante Sjöberg, i hjärtliga ordalag hälsade välkommen. Härefter företogs i stadgarna föreskrivna val och utsågos till revisorer för Centralstyrelsens räkenskaper herrar C. Lindberg, Lund, och H. Olbers, Kågeröd, samt till stiftsföreningens revisorer herrar L. Hansson, Sireköpinge och K. Ekberg, Malmö. Stiftsföreningens räkenskaper balansera på kronor 2,172:58 med en kassa-behållning av kr. 1,056:44.

Före valet av Centralstyrelse framhöll flera talare att det var ofrånkomligt att plats bereddades i Centralstyrelsen för yngre krafter, ävensom att man ej kan påräkna samma intresse och arbetsintensitet hos personer som redan lämnat sin tjänst eller som nått över den normala pensionsåldern. Vid slutet omröstning utföll valet sålunda: Omvalda herrar S. Sjöberg, Karlskrona, C. Brodin, Smedjebacken, D. Ahlén, Sthlm, O.

Söderlund, Arvika, K. Ulander, Ramsele, samt nyvalda F. Lundborg, Gtbg, och N. G. Zettergren, Malmö. Till suppleanter utsågos hrr A. Boberg, R. Darell, C. Fromm, O. Wik, E. Risberg, P. Nordqvist och R. Blennow.

Till ledamot i stiftsföreningens styrelse i st. f. kantor J. Blennow, som av sagt sig uppdraget, utsågs N. G. Zettergren.

Stiftsföreningens representanter vid kommande kyrkosångsmöte i Lund blevo hrr Sjöberg, Blennow, Hedar samt som suppl. E. Odell. Nästkommande organistmöte skall förläggas till Lund, och till bestyrelse här för valdes hrr Hedar, Odell och Zettergren.

Härpå behandlades centralstyrelsens trenne frågor. Samtliga mötesdeltagare ansågo att en änke- och pupillkassa snarast borde bildas, och man uttryckte sin förvåning över att Centralstyrelsen ej tagit ad notam de förslag som från enskilda håll framförts, och redan nu hade ett med tillhjälp av försäkringsexpert utarbetat förslag, där det framgick både vad som skulle erläggas i avgifter och hur stor ev. pension kunde komma att uppgå till.

Man ställde sig även undrande inför frågan om preludiets vara eller icke vara i vissa fall. Att fastställa någon bestämd regel för detta är otänkbart enär hänsyn måste tagas till för handen varande omständigheter.

Full enighet rådde i frågan om effektivare kontroll vid om- eller nybyggnad av orgel. Det är ju alldeles självklart att i och med att intresset för de gamla orgelmästarnas verk blir allt större, framtvingar detta sådana dispositioner att deras verk skall kunna utföras något så när som de själva tänkt sig. A andra sidan bör ju en orientering åt gamla dispositioner göras mycket försiktigt. Det får ej bli en modesak att föra allt några hundra år tillbaka. Men då man kan få höra en från konservatoriet i Stockholm utexaminerad »musikdirektör» registrera en psalm: Violinprincipal 8', Salicional 8', Gamba 8' och Borduna 16' jämte pedaltämmor, då måste

man obetingat hålla med dem som vilja slå ett slag för den gamla ädla orgelklangen, d. v. s. den som man finner hos principaler, flöjter, gedackter och »övertonstämmor». Gäller det större verk, då må dessa gärna rymma både det ena och det andra, men våra små landsbygdskyrkororglar, som i första rummet äro gudstjänstinstrument, måste befrias från den nuvarande allt för dominerande stråklangen, allt för stora bristen på övertonstämmor.

Kontroll ansågs ej blott för ofrånkomlig, utan skulle även församlingarna av Kungl. Maj:ts åläggas att före påbörjad orgelbyggnad få dispositionen godkänd av ett orgelråd. Delade meningar rådde om detta orgelråd skulle vara gemensamt för hela landet eller omfatta blott ett eller ev. två stift.

Angående månad för stiftsföreningens sammanträde hade från många håll yrkats att detsamma skulle framflyttas till augusti månad, och nästa årsmöte skall försöksvis förläggas till andra tisdagen i augusti. Sedan förhandlingarna avslutats bringade kantor C. Lindberg, Lund, i ett hjärtligt anförande deltagarnas tack till föreningens avhållne ordförande, musikdir. S. Sjöberg.

N. G. Z.

*

I samband med årsmötet var på första mötesdagens kväll anordnad en musikstund i Båstads kyrka med fröken Brita Sjöberg, Karlskrona, och organisterna A. Runbäck, Båstad, och Thure Olsson, N. Wram, såsom medverkande. Runbäck presenterade först sin gamla 1790-talsorgel och reproducerade på densamma med fin stilkänsla och fulländad klarhet J. G. Walthers Partita över koralen nr 216. Trots endast en manualighet, bihangspedal och litet stämantal återgavs alla variationerna med för varje variation skiftande, men ständigt varierande och tilltalande klangskrud. I sista variationen, som ju är något mera utarbetad än de föregående, framstod den tematiska genomföringen med pregnant klarhet, tack

vare den på denna orgel möjliga registrering: mot två 4'-, en 2'-, en 2 3/4'- och två mixturer stod som enda 8'-underlag en Gedackt (!). För att visa att även »romantisk» orgelmusik är utförbar på denna orgel, spelade Runbäck sedan Arcadelt-Liszt: Ave Maria, vilken framträdde i väl för de flesta lyssnarna ny och — tilldels tack vare orgelns placering — öronfågnande gestalt. På den nyare, men för kort tid sedan utvidgade och delvis omgjorda orgeln spelade dir. Runbäck Wald. Ahléns i präktigaste »nyklassiska» stil skrivna variationer över koral n:o 62, tre koralbearbetningar av resp. Buxtehude, Hanff och Pachelbel samt fransmannen Boelmanns Offertorium. Det gemensamma intrycket av denna avdelnings nummer var bl. a., att även den nya orgeln numera är en »linjepselorgel» av förnämlig klass. De nytillkomna stämmorna med mensurer efter moderna principer lämnade vid detta tillfälle ett, nej, flera bevis för sin överlägsenhet härutinnan över de hittills brukade. Att den nyare Båstadsorgeln vunnit avsevärt mycket genom om- och tillbyggnaden är ställt utom varje tvivel. — Fröken Brita Sjöberg, lät sedan beledsagad av Thure Olsson, höra sin klangfulla röst i Cherubinis Ave Maria och två Mendelssohn-arien ur »Paulus». — Uppbyggelserikt blev även det avslutande completoriet, i vilket tjänstgjorde domkyrkovicepastor A. Adell, Lund, dir. Runbäck samt musikdir. R. Blennows, Åstorp, kör.

Andra mötesdagens förmiddag firades högmässa, i vilken mässmusiken framfördes i »restaurerat» skick, d. v. s. ungefär

så som man i gamla tider sjöng dessa partier vid våra förfäders gudstjänster. Domkyrkovicepastor Adell var liturg och predikant, kören var den Blennowska och vid orgeln satt dir. Runbäck. Efter slutpsalmen klämtades nio slag i storklockan, varefter såsom postludium spelades D. Buxtehudes orgelkoral till n:r 134 — gudstjänstens ingångspsalm. Slutligen utförde Blennowska kören, vilken efter predikan sjungit Erythreus' sättning till sv. ps. 135, från läktaren Buxtehudes »Cantate domino», vars återgivande väl gör sig förtjänt av en särskild eloge för god stämklang (andra stämman!), rytmisk livfullhet och precision i samsjungningen. Continuo-partiet utfördes på den gamla orgeln av dir. Runbäck.

Detta »Lundaorganisternas» årsmöte skilde sig, vad det angår den musikaliska delen av detsamma, från föregående sådana därigenom, att det gav klara uttryck för de kyrkomusikaliska nydaningssträvandena i vår tid och i vårt land: tillgodogörande av reformationsårhundradets rika skatt av liturgiskt-musikaliskt material för våra gudstjänster, återuppväckande och vidareutveckling av den under gott och väl ett århundrade bortglömda, äkta orgelklangen.

Tilläggas kan, att programbladet för mötet var försett med de båda Båstadsorglarnas dispositioner jämte kortfattad historik över desamma, registreringarna till de orgelsaker, som spelades vid musikstunden samt en liten redogörelse för högmässans »restaurerade» mässmusik. Ett erkännansvärt och gott uppslag

Carl E. Rosenquist.

Meddelanden.

Kyrklig vecka i Alpirsbach hålles den 30 juli till 6 augusti. För kyrklig samling och till gemensam bön morgon, middag och afton i kyrkan. Ordnad efter de gamla kyrkliga formerna och under utnyttjande av kyrklig sång. Kostnaden för veckan är 25 RM. Anmälan senast 20 juli till

kyrkomusikdirektör R. Gölz, Tübingen, Hauffstr. 10.

Kyrkosångshögtid firades av Oslo bispedömes kyrkosångsförbund i Drammen d. 2—3 juni. Föredrag hölls av ordföranden lektor dr O. M. Sandvik över ämnet: »Ves-

per og ottesang för og nu». En av honom utarbetad sommarvesper utfördes. Högtiden avslutades med en konsert i Bragerens kyrka med orgelmusik, kör- och solosång. Bland körsakerna märktes bl. a. Gloria, Et incarnatus och Crusifixus ur Bachs H-mollmässa, dessutom motetter av Corsi, Palestrina, F. E. Nietd, Mendelssohn och Bossi. Hälsningstelegram anlände från Sveriges Kyrkosångsförbund och besvarades hjärtligt.

F. M. A.

Lotterimedlens användning 1933.

Enligt K. M:ts res. d. 20 maj 1932 skola av lotterimedel 12,000 kronor utbetalas till samarbetskommittén för Sällskapet Kyrkosångens Vänner, Sveriges allm. Organist- och Kantorsförening samt Sveriges Kyrkosångsförbund att fr. o. m. år 1933, enligt en av Musik. Akademien godkänd plan, med högst 4,000 kronor om året användas för sammanslutningarnas verksamhet med viss skyldighet för samarbetskommittén beträffande redovisningen av de använda medlen.

Av Diakonistyrelsen utsedda revisorer hava i febr. d. å. reviderat räkenskaperna för år 1933 och tillstyrkt ansvarsfrihet för samarbetskommittén och kassaförvaltaren. Diakonistyrelsen har vid sammanträde d. 22 mars godkänt räkenskaperna och beviljat ansvarsfrihet. Ur revisionsberättelsen må anföras följande:

Inkomster.

Behållning från år 1932 av år 1928 beviljade medel	2,094: 82
Erhållna lotterimedel för 1933—	
35, mottagna d. 16 jan. 1933..	12,000: —
Upplupen ränta vid årets slut ..	270: 72
	<hr/>
Summa Kr.	14,365: 54

Utgifter.

Till Tidskr. f. K.-musik etc.	1,200: —
Till » Kyrkosångsförbundet, under året uttagna	250: —
Revisorsarvode	25: —
Diakonistyrelsens Bokförlag (doc. Mobergs Kyrkomusikens Historia)	3,000: —
Skara stifts Organist- och Kantorsfören. (kurs)	300: —
Hinderslöshetsbevis, porton	52: 55
Behållning till år 1934, inest. i bank	9,537: 99
	<hr/>
Summa Kr.	14,365: 54

Revisorerna framhålla, att ehuru utbetalningarna uppgå till 4,827: 55 kr. och sålunda överstiga det föreskrivna högsta beloppet 4,000 kr. för år, bör däremot ingen invändning göras, då en behållning vid årets början förefanns å 2,094: 82 kr. av de år 1928 beviljade medlen. Vidare omnämnes, att samtliga utgiftsposter äro verifierade och grunda sig på samarbetskommitténs beslut samt äro i enlighet med kungl. res. och den av Musik. Akademien fastställda planen.

F. M. Allard.

Kyrkokalender.

för September.

Allmän kyrkobön: Alternativ III.

FJORTONDE SÖNDAGEN EFTER TRE-
FALDIGHET.

(Grön skrud.)

För helgsmålsbönen:

Sv. psb. 579, 443. Psalt. 67. Jer. 9: 23, 24.

För högmässan:

Sv. psb. 330: 1, 2. 579. 591: 3. 264. [221: 1. 158]; 1: 7.

För aftonsången:

Sv. psb. 138: 1—5. 199: 2—6. 153: 11, 12.

För veckans dagliga andakter:

Månd. 3 sept. Sv. psb. 420: 1—2. 420: 3—4.

Psalt. 108: 2—7. Apg. 13: 32—52.

Tisd. 4. Sv. psb. 213: 1—3. 213: 3. Psalt.

116: 1—9. Apg. 14: 1—28..

Onsd. 5. Sv. psb. 229: 6. 229: 8—9. Psalt.

141: 1—4. Apg. 15: 1—31.

Torsd. 6. Sv. psb. 596:1—2. 596:3. Psalt.
138. Apg. 15: 32—16: 18.
Fred. 7. Sv. psb. 184:5. 184:6. Psalt.
77:2—15. Apg. 16: 19—40.
Lörd. 8. Sv. psb. 334:4. 334:5. Psalt. 100.
Apg. 17:1—21.

**FEMTONDE SÖNDAGEN EFTER TRE-
FALDIGHET.**
(Grön skrud.)

För helgmålsbönen:
Sv. psb. 298. 439. Psalt. 127:1, 2. 1 Kon.
17:8—16.

För högmässan:
Sv. psb. 298:1, 2. 298:3—6. 637:3. 610.
[153:7, 8. 158.] 31:5, 6.

För aftonsången:
Sv. psb. 206:1—5. 284:1—4. 425:3, 4.

För veckans dagliga andakter:
Månd. 10. Sv. psb. 430:2. 430:4. Psalt.
89:2—7, 12—16. Apg. 17:22—18:3.
Tisd. 11. Sv. psb. 167:6, 7. 167:8. Psalt.
116:12—19. Apg. 18:4—28.
Onsd. 12. Sv. psb. 298:1, 2. 298:3, 4.
Psalt. 84. Apg. 19:1—22.
Torsd. 13. Sv. psb. 298:5, 6. 298:7, 8.
Psalt. 91:1—6, 10—16. Apg. 19:23—20:6.
Fred. 14. Sv. psb. 182:1—2. 182:3. Psalt.
86:1—13. Apg. 20:7—38.
Lörd. 15. Sv. psb. 325:6—7. 325:10. Psalt.
107:1—9. Apg. 21:1—26.

**SEXTONDE SÖNDAGEN EFTER TRE-
FALDIGHET.**
(Grön skrud.)

För helgmålsbönen:
Sv. psb. 597. 443. Psalt. 116:1—7. 1 Kon.
17:17—24.

För högmässan:
Sv. psb. 323. 597. 647:5. 424:6—9. [153:7—8.
158.] 462:8.

För aftonsången:
Sv. psb. 219:1—4. 597:3—5. 220:7.

För veckans dagliga andakter:
Månd. 17. Sv. psb. 424:6—7. 424:9. Psalt.
63:2—9. Apg. 21:27—22:21.
Tisd. 18. Sv. psb. 208:1. 208:4—5. Psalt.
18:2—7, 50. Apg. 22:22—23:11.
Onsd. 19. Sv. psb. 131:1—2. 131:3. Psalt.
19:8—15. Apg. 23:12—35.
Torsd. 20. Sv. psb. 250:1—2. 250:3—4.
Psalt. 113:1—8. Apg. 24:1—27.
Fred. 21. Sv. psb. 186:1—2. 186:8. Psalt.
32:1—8. Apg. 25:1—27.
Lörd. 22. Sv. psb. 637:3. 637:4. Psalt.
33:1—12. Apg. 26:1—32.

**SJUTTONDE SÖNDAGEN EFTER TRE-
FALDIGHET.**
(Grön skrud.)

För helgmålsbönen:
Sv. psb. 274:3—7. 443. Psalt. 119:9—14. Jes.
29:13—16.

För högmässan:
Sv. psb. 328:1, 2. 274:3—7. 273:1. 50:3—5.
[153:7—8. 158.] 168:4—5.

För aftonsången:
Sv. psb. 530. 531. 289:7.

För veckans dagliga andakter:
Månd. 24. Sv. psb. 425:2. 425:5—6. Psalt.
19:8—15. Apg. 27:1—26.
Tisd. 25. Sv. psb. 226:3—4. 226:6. Psalt.
39:5—14. Apg. 27:27—28:10.
Onsd. 26. Sv. psb. 211:1. 211:4—5. Psalt.
119:1—7. Apg. 28:11—31.
Torsd. 27. Sv. psb. 35:1, 2. 35:3. Psalt.
46. 1 Tim. 1:1—20.
Fred. 28. Sv. psb. 201:3—4. 201:5. Psalt.
51:3—14. 1 Tim. 2:1—3:16.
Lörd. 29. Mikaelisdag. Sv. psb. 36:1—2.
36:6. Psalt. 96:1—10. 1 Tim. 4:1—16.